

Sint Christoforuskerk Schagen

Wie van buiten Schagen komt bezoeken, ziet van verre twee torens: de meest versierde van de Nederlands Hervormde Kerk aan de Markt en de soberder spitse toren van de Rooms Katholieke Christoforuskerk.

De bouw van deze laatste kerk is in 1881 begonnen volgens de plannen van de architect Alfred Tepe in de Neogotische stijl. De 12 pilaren (10 en 2 steunpilaren bij het priesterkoor) symboliseren de 12 apostelen. De inwijding geschiedde in 1883 door de toenmalige bisschop van Haarlem, Mgr. Bottemanne. Kerken in dezelfde stijl en van dezelfde architect staan o.a. in het Friese Harlingen en Workum.

De naam Christoforus is ontleend aan een legende en betekent: "Christusdrager" welke naam een eervolle maar tegelijkertijd moeilijke opdracht inhoudt voor iedere christen.

Een paar maten en gegevens:

Voor het fundament werden 630 heipalen van 9 meter gebruikt.

Lengte van de kerk:	51,50 m
Breedte van de kerk:	20,25 m
Hoogte van de toren:	61,00 m
breedte/diepte van de toren	7,00 m
Muren zijbeuk hoog:	9,00 m
Muren schip	21,80 m
Kaphoogte schip	24,50 m

We gaan de kerk binnen:

De kerk is in 1998 gerestaureerd.

Links in het portaal is een oude steen (1735) te zien met de beeltenis van Christoforus. Wanneer we door het middenpad naar voren gaan, zien we links en rechts vaandels. Zij hangen uit eerbied voor het verleden van de parochie in de kerk. Sommige zijn al heel oud en waren van verenigingen of gilden. Achter tegen de koorbalustrade: het vaandel van de Hanze van Schagen. Het vaandel links achter is van de begrafenisvereniging St. Lodewijk en stamt uit 1885. De kerk bezit ook nog een oud begrafenis drie-stel van zwart fluweel en een zilveren processiekruis, beide met de initialen S.L.

Tegenover de ingang staat het rijk versierde hoofdaltaar naar ontwerp van Fr.W.Mengelberg, in 1901 geschonken door de architect en aannemer Vlaming. Boven in het altaar staat het beeld van de Goede Herder. Links het kersttaferel, rechts het heilig huisgezin. Op de tabernakel: het Lam Gods met het boek met de zeven zegels. Naast het tabernakel links: St. Petrus, rechts: St. Paulus. Onder het altaar zijn drie tafereelen:

Links Het offer van Abel, (Genesis 4), midden: Melchisedek met Abraham (Genesis 14) en rechts: Het offer van Abraham (Genesis 22).

Aan de zijwanden van het Priesterkoor hangen twee godslampen. Zij branden uit eerbied voor de aanwezigheid van het Eucharistisch Brood.

In de linkerwand is een kastje, dat dient voor het bewaren van de Heilige Olie en in de rechter en linker zijkapel een nis, het z.g. heilig putje alwaar gewijd water aan de aarde wordt teruggegeven.

Links op het priesterkoor staat een prachtige barokpreekstoel, in 1738 vervaardigd in Antwerpen.

Rond de kuip vier afbeeldingen: Marcus de leeuw, Mattheus de mens, Johannes de adelaar en Lucas de os.

Op de drie grote ronde panelen: St. Bonifatius met het evangelie boek doorstoken door het zwaard, de Goede Herder en St. Willibrord de stichter van vele kerken. Naast de trap staat St. Johannes de Doper. In de preekstoel de symbolen van het Oude Testament: Stenen tafelen en staf, en van het Nieuwe Testament: kruis, kelk en hostie. Bovenop: de Zon der Gerechtigheid.

Rechts van de altaartafel staat het grote Christoforusbeeld, dat oorspronkelijk onder de preekstoel stond.

Vooraan staat de grote stenen altaartafel uit 1965. Daarvoor staat een oude octogonale (achtkantige) doopvont uit 1862 met koperen deksel, met als rand schrift *'Gaaf en leert alle volkeren hen doopende in de naam des Vaders en des Zoons den des heilige Geestes'*.

In de rechter zijkapel een Mariabeeld, voorstellende Maria als Immaculata (onbevleete ontvangenis) onder haar voeten de slang, een halve maan en twee gevleugelde engelenkopjes. Het beeld is vervaardigd in Rome en geschonken door een Schagenaar, kapitein van een koopvaardijship.

Rechts in het transept tegenover het orgel: een Piëta.

Voorstellende: Maria Moeder van Smarten, met haar overleden zoon op haar schoot. Achter zijn hand een opengewerkte doornenkroon.

Het Nicholson-orgel (1878)

Neemt in deze kerk een bijzondere plaats in; het komt uit de St. Mary Magdalene kerk uit het Engelse Worchester in midden Engeland (zie speciale verkrijgbare brochure) en vormt de trots van de kerk sinds 1981. Het engels romantische klankkarakter is uniek voor Nederland vandaar dat er menige radio-uitzending vanuit deze kerk wordt verzorgd. Twee Compact Disks met solo-opnamen zijn ook op dit orgel vervaardigd en hier verkrijgbaar.

Kruiswegstaties

De kruisweg is een geschenk van de parochianen aan de parochie in 1883. De 14 staties zijn geschilderd op houten panelen door de kunstschilder M.C.Schenk uit Amsterdam naar kartons van Fr.W. Mengelberg uit Utrecht.

Sint Christoforuskerk Schagen

Kant orgel van voor naar achteren.

Gebrandschilderde ramen

Al deze ramen zijn ontworpen door de firma Mengelberg uit Utrecht.

H. Cunera (7e eeuw)

Ging met de H. Ursula en gezellen naar Rome, maar ont kwam als enige aan een moordpartij door de Hunnen. Koning Radboud redde haar het leven. Maar diens vrouw liet haar uit jaloezie door dienaressen in een paardenstal wurgen met een doek.

H. Oda (eind 7e eeuw)

Is een blind meisje, dat door St Lambertus werd genezen. Zij leefde in Weert en Venlo en werd in St Oedenrode begraaven.

O-L-Vrouw ter Nood

In ons bisdom is in Heiloo de Mariabede vaart plaats: Onze Lieve Vrouw ter Nood. Vanaf 1750 worden daar heen bedevaarten gehouden.

St. Willibrord (658-739)

Apostel van Nederland. Geboren in Northumbrië, overleden in Echternach. Kort na de overwinning van hofmeier Pepijn op Radboud, koning der Friezen trok Willibrord met 11 gezellen naar Friesland. Door de tegenstand van Radboud trokken ze naar het zuiden, o.a. Brabant en Antwerpen. In 695 werd hij tot Bisschop gewijd.

H. Adelbert

Nederlandse Heilige † 741 en metgezel van de H. Willibrord, predikte in Kennemerland het evangelie en ligt begraaven in Egmond.

Rechts achter in de kerk en naar voren gaand.

Sint Christoforus met het wapen van Schagen,

Wandkast

Hier ziet u een mooi glas-in-loodraam met de beeltenis van Elisabeth van Thüringen, ook wel Elisabeth van Hongarije genoemd. Wij kregen dit in de jaren 90 cadeau.

Leonardus van Veghel

Een van de martelaren van Gorcum die door de Watergeuzen in 1572 te Den Briel werd opgehangen met zijn 18 gezellen; in 1868 heilig verklaard.

H. Bonifatius, (675-754)

Apostel van Duitsland en Friesland. Hij werkte drie jaar onder Willibrord, stichtte veel kerken en kloosters en is door heidenen te Dokkum vermoord, (754*) en later begraaven te Fulda. Hij wordt vaak afgebeeld met een Evangelieboek waar het zwaard doorheen steekt. (zie ook de preekstoel in deze kerk).

* (In het raam staat 755 dit is waarschijnlijk een vergissing van de glazenier; dit moet 754 zijn.)

Het Mirakel van Amsterdam

Op 16 maart 1345 ontving de zieke Amsterdammer IJsbrand Dommer die aan de huidige Kalverstraat woonde, de H. Communie. Toen hij kort daarna moest overgeven, werd het

braaksel door een huisgenoot in het haardvuur gedaan. De volgende dag trof men de ongedeerde hostie "zwevend" en ongedeerd aan. Rond dit "Mirakel van Amsterdam" ontstond de nu als "Stille Omgang" bekend staande bedevaart, die nog steeds jaarlijks in maart wordt gehouden.

St. Gertrudis van Nijvel (België)

Geboren 626, dochter van Pepijn van Landen en gestorven in 659. Abdis van het door haar moeder gestichte klooster te Nijvel. Zij wordt afgebeeld met een staf waar muizen tegenop klimmen. Zij draagt een beker in de hand. Dit herinnert aan de "St Geertenminne", die men elkaar toedronk alvorens een reis aan te vangen. St. Gertrudis stond bekend om haar naastenliefde en haar kennis van de Bijbel.

St. Lidwina van Schiedam

Geboren in 1380 als enige dochter uit een negen kinderen tellend gezin. Tijdens het schaatsen brak zij op 15-jarige leeftijd een rib en dit was het begin van een 38-jarige lijdensweg, die door haar heldhaftig werd gedragen. Zij wordt afgebeeld met een kruis in de hand en rozen in het haar.

Beelden

Naast de hoofddeuren: Eikenhouten beeldje (1862) van St. Johannes de Doper afkomstig uit het voormalige R.K. kerkje te Kolhorn.

De Mariakapel

Deze vroegere doopkapel heeft verschillende ramen met de afbeeldingen uit het Nieuwe Testament:

De Jongeling van Naim, De Bruiloft van Kana, Christus' Kruisdood, Het Laatste Avondmaal, Verheerlijking van het Lam Gods, De Verrijzenis, Petrus zinkend in het water, Petrus bevrijding uit de gevangenis.

Het Mariabeeld stamt uit de jaren 80 en is afkomstig uit Kevelaer. De afsluiting van de kapel is een smeedijzeren hek uit 1883.

Klokkentoren

Voorheen hingen er drie klokken, deze werden in de oorlog van 1940-1945 door de Nazi's geroofd, maar door een list van een schipper is het gelukt de klokken terug te krijgen.

Tijdens de restauratie van de toren in 2002 zijn er drie uit Haarlem bijgekomen en is er één naar Midland op Terschelling terug gegaan. De klepel hangt nu als aandenken aan de schenkster achter in de kerk. De huidige klokken zijn:

Petrus	heeft de toon A	507 kg
Maria of Liudgerklok (1478)	heeft de toon B	320 kg
Paulus	heeft de toon C	295 kg
Maria	heeft de toon D	213 kg
Christoffel	heeft de toon F	1170 kg

Tenslotte. Wellicht vindt U een moment rust en stilte in deze kerk en tijd voor een gebed. Wij wensen U een prettig verblijf in Schagen en een voorspoedige voortzetting van de reis.

Aan de kerk wordt nog volop gerestaureerd, mocht u een donatie in overweging nemen, ons rekeningnummer is; NL35RABO0146102959 t.n.v. Restauratiefonds Christoforuskerk, Gedempte Gracht 64, 1741GD Schagen. Verdere informatie www.rkkerkschagen.nl